

ინფლაციის სტრატეგიული მართვის პრობლემა

ტარიელ კიკვაძე — სტუ-ს პროფესორი
დავით გეგია — სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

სტატიაში ინფლაცია განიხილება როგორც სისტემური ფენომენი, რომელშიც ჩართულია საზოგადოების სხვადასხვა ფენები, ჯგუფები და ინდივიდები. ინფლაციის მართვის პროცესში გათვალისწინებული უნდა იყოს საზოგადოებრივი ცნობიერების ყველა ასპექტი — ეკონომიკური, პოლიტიკური, სოციალური (საკუთარი, ვინრო მნიშვნელობით), ფსიქოლოგიური, მასმედიური, აგრეთვე, სახელმწიფოს მართვის ორგანიზაციულ არქიტექტურა (პარლამენტი, ეროვნული ბანკი, მთავრობა, პრეზიდენტი, სასამართლო სისტემა). მისი ეფექტური მართვა მნიშვნელოვანწილად დამოკიდებულია საექსპერტო, კვლევითი და მმართველობითი, სისტემის, ცოდნის მომაცემთა ბაზის, თეზაურუსის შექმნასა და ეფექტურ გამოყენებაზე, რაც თავის მხრივ გულისხმობს ადეკვატური საჯაროობის უზრუნველყოფას. მიდგომა აერთიანებს ინფლაციის ისტორიულ და უახლეს პრობლემებთან დაკავშირებულ კვლევებსა და კონცეფციებს.

სტატიაში ინფლაციის მართვის პრობლემატიკა დაკავშირებულია საინფორმაციო-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებთან, რომლებიც ინტეგრირებული უნდა იყვნენ პროგრამულ-მიზნობრივი ან მართვის სხვა თანამედროვე კონცეფციებთან, რაც უფრო ეფექტურს გახდის ინფლაციის მართვის სისტემურ პროცესს და შეამსუბუქებს საზოგადოებაზე მისი ზეგავლენით გამოწვეულ ფსიქოლოგიურ და მატერიალურ წნეხს.

საკვანძო სიტყვები: ინფლაცია, მართვა, საექსპერტო სისტემა, სისტემური მიდგომა, მასმედია, თეზაურუსი, საჯაროობა, პროგრამულ-მიზნობრივი, მონაცემთა ბაზა.

Summary

The article discusses the inflation as a complex, interdisciplinary and system phenomenon. Various social groups, almost entire society are engaged in process that is determined by inflation. Dealing with inflation one should take into account sociology, sociolinguistics, social-psychology, personal psychology, various branches of economic theory and economic policy, politics, media psychology and sociology, general systems theory and organizational structure of the state policy and power distribution, elite theory,

publicity of inflation management. The efficacy of the inflation control process strongly depends on the possibility of designing of the scientific-research and control expert systems, knowledge databases (including thesaurus), that implies a background for adequate level of the publicity of the entire inflation process. The article stands on concept that the only goal-oriented programmable management is able to bring all of the achievements together and direct society power on targeting inflation problem under the constructive public monitoring.

Keywords: inflation, control, management, policy, expert system, system approach, media, thesaurus, publicity, goal-oriented programming, database.

ინფლაცია საზოგადოებაში მიმდინარე რთული, ყოვლისმომცველი და გამჭოლი პროცესია. დღევანდელ, მეცნიერულ, ექსპერტულ ლიტერატურაში, მასმედიაში და ეკონომიკურ პრაქტიკაში, მიუხედავად უდიდესი მნიშვნელობისა, არ მოიპვება ინფლაციის სახეების ერთიანი კლასიფიკაცია, რომლებსაც აღიარებდა ამ პროცესის ყველა მონაწილე. არსებობენ მხოლოდ ძალიან ზოგადი კრიტერიუმები და ამასთან ერთად ხშირად თვით ტერმინები ინფლაციის სახე, ტიპი, ფორმა სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციით გვევლინება. ბოლო წლებში განვითარებულმა უაღრესად გამწვავებულმა ინფლაციით გამოწვეულმა კრიზისებმა გარდაუვალი გახადა ასეთი კლასიფიკაციების წარმოშობა. ამას წინ უძღოდა, დღეისთვის ცნობილი, ინფლაციის ყველა კონცეფციის თუ თეორიის შედარებითი ანალიზი და გამაერთიანებელი თეორიის ინდუქციების ენერგიული მცდელობები. შედეგად დღეს მივიღეთ ინფლაციის კონცეფციის ეკლექტიკური მოდელი, რომელიც ითვალისწინებს სალამანკას უნივერსიტეტში XVI საუკუნეში ჩამოყალიბებულ თვალსაზრისს — ინფლაცია განპირობებულია ქვეყანაში ძვირფასი ლითონების ჭარბი შემოდინებით, პოლიტეკონომიურ (კლასიკური) პარადიგმას — ფულის მიწოდება ავტომატურად ზრდის ფასებს, მარქსისტული თეორიის დასკვნას — კერძო მონოპოლიების მიერ ფასების გაბერვის შესახებ, ლოზანის სკოლის მიერ შესწავლილ — თანაფარდობას თვითღირებულებასა და გასაყიდ ფასს შორის, კეინსის თეორიას — საწარმოო ფაქტორების ბაზრებზე დეფიციტის

შესახებ, მონეტარისტულ თეორიას — ფულის ბაზარზე ჭარბი მიწოდების შესახებ, სტრუქტურალისტურ თეორიას — ეროვნული (საზოგადოებრივი) სიმდიდრის სტრუქტურის ცვლილების შესახებ, ფისკალურ თეორიას, რომელიც განსაკუთრებულ ყურადღებას უთმობს ფისკალური ბალანსის დეფიციტის ანალიზს, სამოქალაქო საზოგადოების თანხმობის კონცეფციას, რომლის კვლევის საგანს შემოსავლების გადანაწილების პროცესში შეუთანხმებლობა წარმოადგენს, რეფლექსური თამაშების ფორმალურ თეორიაზე დაფუძნებული ინფლაციის მოდელირების უახლესი მიდგომები. ყველა ეს კონცეფცია თუ თეორია, დამოუკიდებლად, ინფლაციის ურთულესი ფენომენის, მხოლოდ ცალკეულ ასპექტს შეისწავლის, მოითხოვს გამაერთიანებელ მოდელს და მის, შემდგომ, პრაქტიკაში რეალიზებადობის, სისრულის და არანინაღმდეგობრიობის და თავსებადობის შემოწმებას. დღეისთვის შეიძლება ითქვას, რომ ყველა ამ თეორიაში (მოდელში) აღმოჩენილი მიზეზ-შედეგობრივი კავშირები, ფაქტორები, პარამეტრები ურთიერთქმედებენ ერთმანეთთან და ერთობლივად განაპირობებენ ინფლაციის ზემოქმედებას საზოგადოებაზე.

ამ მოდელების შესწავლის შედეგად შესაძლებელი გახდა ინფლაციის გამომწვევი მიზეზების ტაქსონომია, რომლის თანახმადაც მიზეზები დაიყო ოთხ კლასად ზოგად, კერძო, შინაგან და გარეგან მიზეზებად. პირველის დამახასიათებელი ნიშნებია თავისუფალ სავალუტო კურსზე გადასვლა, საგარეო ვაჭრობის ლიბერალიზაცია, მთავრობის (სახელმწიფოს) ეკონომიკური პოლიტიკა, ქვეყნებს შორის კაპიტალის მიმოქცევის ზრდა, შიდა ბაზარზე უცხოური ვალუტის მიმოქცევის დაშვება, ფასების დაჩქარებული ლიბერალიზაცია, პრივატიზაცია, ხოლო მეორის — სტრუქტურული (წარმოების ვარდნა, დისპროპორციები ეკონომიკაში, ექსპორტის ვიწრო სპეციალიზირებული ორიენტაცია, ტრანზაქციური სექტორის ზრდა, მონოპოლიზმი) და ინსტიტუციონალური (არასრულყოფილი ფულად-საკრედიტო და საგადასახადო სისტემა, დაუბალანსებელი ბიუჯეტი). გარეგანი მიზეზებია: ფასების რყევა მსოფლიო ბაზრებზე (იმპორტირებულ საქონელზე მსოფლიო ბაზრებზე ფასების ზრდა იწვევს ინფლაციის „იმპორტირებას“, საექსპორტო საქონელზე მსოფლიო ბაზრებზე ფასების ვარდნა იწვევს საგარეო ვაჭრობისგან შემოსავლების კლებას), სხვა მიზეზებით საგარეო ვაჭრობისგან შემოსავლების კლება, სა-

გარეო ვაჭრობის პირობების გაუარესება, საგარეო-ვაჭრობისა და საგადასახადო ბალანსების უარყოფითი სალდო, სამეურნეო კავშირების ინტერნაციონალიზაცია, მსოფლიო სტრუქტურული კრიზისები (ნედლეულის, ენერგეტიკული, სავალუტო), სახელმწიფოს სავალუტო პოლიტიკა, რომელიც მიმართულია ინფლაციის სხვა ქვეყნებში ექსპორტზე. კერძოდ, ოქროს და ვალუტის არაღებვალურ ექსპორტზე. შინაგანი მიზეზებია: ეკონომიკის სტრუქტურის დეფორმაცია (სამომხმარებლო პროდუქციის მწარმოებელი დარგების მკვეთრი ჩამორჩენა — განუვითარებლობა); სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტი; ინფლაციური მოლოდინები; ფულის დაუსაბუთებელი ემისია; ფასების გაზრდა მოსალოდნელი დანაკარგების კომპენსაციის მიზნით; ეკონომიკაში ციკლური პროცესებით გამოწვეული დისპროპორციები; შრომის ნაყოფიერების ზრდის წინმსწრები და შეუსაბამო შრომის ანაზღაურება; უსაფუძვლოდ მაღალი ფასების დამწესებელი მსხვილი მწარმოებლების მონოპოლია ბაზრებზე; სახელმწიფო ვალის ზრდა, რომელიც აკნინებს ეროვნული ვალუტის მსყიდველობითუნარიანობას და ამწვავებს სახელმწიფო ბიუჯეტის დეფიციტს; გადასახადების და საპროცენტო განაკვეთების ზრდა, რაც საინვესტიციო სტიმულებზე უარყოფით ზეგავლენას ახდენს.

დღეისთვის ასევე შემუშავებულია ინფლაციის სხვადასხვა სახეების საზოგადოებაზე ზემოქმედების კლასიფიკაცია. ჰიპერინფლაცია, რომლის დროსაც ფასები იზრდება ასტრონომიული ტემპებით, განსხვავება ფასებსა და ხელფასებს შორის კატასტროფული ხდება, საზოგადოების ყველაზე მაღალშემოსავლიანი ფენების ცხოვრების დონეც კი მკვეთრად ეცემა, წამგებიანი ხდებიან უდიდესი ფირმები; მას მწყობრიდან გამოჰყავს სამეურნეო მექანიზმი, ვინაიდან ეკონომიკური აგენტები მასიურად „გაურბიან“ ფულს მისი საქონლად გადაქცევის მიზნით. ეკონომიკური კავშირები ირღვევა და ბარტერული გაცვლის ფორმებს იძენს. ღია (აშკარა) ინფლაცია, რომლის დროსაც ფასების საერთო დონე სისტემატურად მატულობს. ფარული ინფლაცია, რომლის დროსაც არაბუნებრივად გაზრდილფასებიანი „შავი“ ბაზრები წარმოიქმნება და თავს იჩენს სასაქონლო დეფიციტი. ჩახშობილი ინფლაციის დროს სასაქონლო დეფიციტი იზრდება ფასების ფორმალური სტაბილურობის პირობებში, რასაც ცენტრალიზებულად უზრუნველყოფენ მმართველი ორგანოები (ამ დროს იყენებენ დო-

ტაციების მექანიზმს, რომელიც მთელ რიგ სასაქონლო პოზიციებზე ფასების ზრდის გარკვეული დროით გადავადებას იწვევს). ციკლური ინფლაცია ასოცირებულია ძირითადი კაპიტალისა და ინფრასტრუქტურული ელემენტების დაძვლებასთან. ემისიური ინფლაციის დროს ფულადი მასის ზრდა წინ უსწრებს სასაქონლო მასის ზრდას. ინსტიტუციონალური ინფლაციის დროს მკვეთრად იზრდება ტრანსაქციური და საერთო დანახარჯები. დაუბალანსებელი ინფლაციის დროს ძნელდება კაპიტალის ჩადების სფეროების შერჩევაზე დასაბუთებული გადანყვებილებების მიღება. არეალური ხდება სამრეწველო-ინდუსტრიული სექტორის განვითარება. ამ პირობებში ყველაზე ეფექტური ხდება მოკლე სპეკულაციურ-საშუამავლო ოპერაციები. ეგრეთწოდებული მოულოდნელად, ყოველგვარი წინასწარ დაკვირვებადი ნიშნების გარეშე, მოვარდნილი ინფლაცია იწვევს ფასების სინგულარულ ზრდას, რაც უარყოფითად მოქმედებს საგადასახადო სისტემაზე და ფულის მიმოქცევაზე. კვლავნარმოებითი ინფლაციის დროს იკლებს მაღალხარისხიანი, მრავალფუნქციური საქონლის გამოშვება და ძვირად ღირებული ტექნოლოგიების გამოყენება. მოგების ინფლაციის დროს ფასები იზრდება, საქონლის ხარისხის ამალღების გარეშე. საგადასახადო ინფლაციის დროს იზღუდება ინვესტირების შესაძლებლობები. შედეგად, მცირდება წარმოების დონე და აქედან გამომდინარე მიწოდებაც, რაც თავისთავად ინფლაციის დამატებითი მიზეზი ხდება. მოთხოვნის ინფლაციის დროს მოთხოვნა აჭარბებს მიწოდებას და შედეგად ვიღებთ ფასების ზრდას. მიწოდების ინფლაცია, რომლის დროსაც წარმოების მოცულობა და დასაქმების დონე კლებულობს, ხოლო დანახარჯების ყველა კომპონენტი განუხრელად იზრდება. უმართავი ინფლაციის დროს სახელმწიფო რეალურად ვერ ფლობს ინფლაციის კორექტირებითვის საჭირო ბერკეტებს. საგარეო (იმპორტირებული, ეგზოგენური) ინფლაცია — ინფლაციური ტენდენციების ერთი ქვეყნიდან მეორეში გადატანა. იმპორტირებულ საქონელზე ფასების ზრდა იწვევს შიდა ბაზარზე ფასების ზრდას. კლასიკური ინფლაცია — ბრუნვაში გამგებელი ფულის მასის მოცულობის ცვლილებით მიმოქცევის სფეროს ქაღალდის ფულით (ნაცვლად რეალური ფულის — ოქროს მოთხოვნისა) გადავსება. საბაზრო ინფლაცია — ფულის ოქროსთან მიმართებაში გაუფასურება, რომელსაც თან სდევს რეალური შრომის ანაზღაუ-

რების ვარდნა. დისბალანსური ინფლაცია, რომლისთვისაც დამახასიათებელია დისპროპორციები მიკრო და მაკროდონეზე. სტრუქტურული ინფლაცია, რომლის დროსაც ქვეყანაში მკვეთრად ეცემა სიცოცხლის ხარისხი, იზრდება და მწვავდება დისპროპორციები მთელს ეკონომიკაში. ფსიქოლოგიური ინფლაცია, რომელიც იწვევს წარმოების შემცირებას, სიცოცხლის ხარისხის მკვეთრ ვარდნას, ძირითადი ფონდების მკვეთრ გაუფასურებას, მესაკუთრეების მასიურ ცვლას, სახელმწიფოსადმი ნდობის და მისი დამოუკიდებლობის დაკარგვას. ადმინისტრაციული, რომელიც სტიმულს აძლევს დანახარჯების ინფლაციას. მასმედიური ინფლაცია, რომელიც წარმოშობს ინფლაციურ ისტერიას და ამით რთავს ფსიქოლოგიური ინფლაციის კრიზისოგენურ მექანიზმებს.

ყოველივე ზემოთ განხილულის საფუძველზე შესაძლებელი გახდა ინფლაციის მართვის სახეების კლასიფიკაცია სხვადასხვა ნიშანთვისებებისა და დროის, სივრცის და გამოყენების მახასიათებლების მიხედვით. მიზნობრივი დანიშნულების მიხედვით განიხილება მიწოდების ანტიინფლაციური პოლიტიკა (მისი არსია ეროვნული პროდუქტის ბუნებრივი დონის ზრდა ინფლაციის დონის შესამცირებლად, ხოლო ინსტრუმენტებია ზღვრული საგადასახადო განაკვეთების შემცირება გამოშვების მოცულობის სტიმულირების მიზნით), დეზინფლაციური პოლიტიკა (მისი არსია მდგომარეობს სახელმწიფოს მარეგულირებელ ზემოქმედებაში სახელმწიფო ფინანსების და ფულადსაკრედიტო სფეროში, ხოლო ინსტრუმენტებია ფულის ამოღება: კუბიურების განადგურება, საბანკო ანგარიშების განადგურება, სახელმწიფოს ხელთ არსებული ფინანსური სახსრების შეკვეცა: საპროცენტო განაკვეთის გაზრდა, სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების გამოშვება და სხვ.), აქტიური პოლიტიკა (მისი არსი მდგომარეობს ფულის გაუფასურების და ფასების ზრდის შეზღუდვაში, ხოლო ინსტრუმენტარია: ფულადი ემისიის კონტროლი, ბიუჯეტის ემისიური დაფინანსების დაუშვებლობა, ფულის მასაზე მიმდინარე კონტროლის დაწესება ღია ბაზარზე ოპერაციების განხორციელებით, ფულადი სურროგატების გამოყენების აკრძალვა, კონფისკაციური ხასიათის ფულადი რეფორმის განხორციელება) და ადაპტირების პოლიტიკა (მისი არსი მდგომარეობს იმაში, რომ ბაზრის ყველა სუბიექტი, საოჯახო მეურნეობები, ფირმები, სახელმწიფო და სხვები, თავის

ქმედებებში ითვალისწინებენ ინფლაციურ პროცესებს, პირველ რიგში იმით, რომ გადაითვლიან ხოლმე იმ დანაკარგებს, რომლებიც გამოწვეულია ფულის მსყიდველობითი უნარიანობის შემცირებით, ხოლო ინსტრუმენტარი გულისხმობს ინდექსაციის გამოყენებას, შეთანხმებას პროფკავშირებთან და მენარმეებთან ხელფასის და ფასების ზრდის ტემპების თაობაზე; საპროცენტო განაკვეთის ინფლაციის დონის სიდიდით გაზრდას). ანტიინფლაციური პოლიტიკის გატარების ხასიათისა და ტემპების მიხედვით ცნობილია „შოკური თერაპია“ (მისი არსია ფულადი მასის შემცირება და ფულადი რეფორმის გატარება, ხოლო ინსტრუმენტებია დეველვაცია, ნულიფიკაცია, დენომინაცია) და „გრადუირების“ პოლიტიკა, რომლის არსია ფულის მასის თანდათანობითი შემცირება, ხოლო ინსტრუმენტი — ფულადი შემოსავლების ინდექსაცია. გატარების ადგილმდებარეობის მიხედვით ანტიინფლაციური პოლიტიკა იყოფა გარე (რომლის არსებითი ნიშნებია ის რომ მას ატარებენ მთავრობა ან ცენტრალური ბანკები და რომელიც მოიცავს სამ ძირითად ვარიანტს: შემოსავლების პოლიტიკას, შემზღუდველ ფისკალურ პოლიტიკას; შემზღუდველ ფულად-საკრედიტო პოლიტიკას. მისი განხორციელების დროს იყენებენ შემდეგ ინსტრუმენტებს: ხელფასების და სხვა სახის შემოსავლების შეზღუდვა; სახელმწიფო „მესყიდვეები“; გადასახადები; ტრანსფერები; აუცილებელი რეზერვების ნორმის ცვლილება; საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება; ღია ბაზარზე ოპერაციების განხორციელება) და შიდა (თვითრეგულირება შიდა მექანიზმების ამოქმედების საფუძველზე, რომელიც გულისხმობს შემდეგი ინსტრუმენტების გამოყენებას: ხისტი და რბილი საბიუჯეტო შეზღუდვები; ფარდობითი რეალური შემოსავლების განონასწორება; რესურსების ფარდობითი სიჭარბე და მათი კვლავნარმოებადობა გრძელვადიან პერსპექტივაში; ბაზრების კონკურენტულობის ზრდა) პოლიტიკად. ანტიინფლაციური პოლიტიკა, გატარების დროითი პერიოდის მიხედვით, იყოფა გრძელვადიან და მოკლევადიან პოლიტიკად. გრძელვადიანი პოლიტიკის არსი მდგომარეობს მოსახლეობის ინფლაციური მოლოდინების შეზღუდვა-ჩაქრობაში, ხოლო ინსტრუმენტებია გასახადების გაზრდა, სახელმწიფო ხარჯების შეკვეცა, ფულადი მასის ლიმიტის დაწესება და ფულადი ფაქტორების ზეგავლენის შესუსტება. მოკლევადიან პერიოდში პოლიტიკის არსია ინფლაციის ტემპის დროებითი კლება, ხოლო

ინსტრუმენტებია ჯამური მიწოდების გაფართოება მთლიანი მოთხოვნის გაზრდის გარეშე (საწარმოებისთვის შეღავათების დაწესება); საკუთრების ნაწილობრივი პრივატიზაცია; დიდი რაოდენობით ახალი კერძო საწარმოების აქციების გაყიდვა და სხვა.

ზემოთ წრმოდგენილი ინფლაციის მრავალგანზომილებიანი და მრავალასპექტიანი განხილვა სამწუხარად ვერადავერ იქნება (დამატებით, ანტიინფლაციური პოლიტიკის არჩევის განმსაზღვრელი ფაქტორების, ანალიზით შევსებულიც კი) საკმარისი იმისათვის, რომ რომელიმე ქვეყნის ხელისუფლებამ ავტომატურად განახორციელოს წარმატებული ანტიინფლაციური პოლიტიკა. ეს ვერ განხორციელდება თუ არ შეიქმნება შესაბამისი მართვის სისტემა, თავისი ყველა ატრიბუტით და არ განხორციელდება მისი საჯარო, გახსნილ ინსტიტუტად დაფუძვნება და განვითარება. ეს ინსტიტუტია შეიძლება ატარებდეს სხვადასხვა ეფექტურ, მენეჯმენტის თეორიასა და პრაქტიკაში კარგად ცნობილ, ფორმებს. მან შეიძლება მიიღოს ეგრეთწოდებული სტრატეგიული სამეურნეო ერთეულის სახე, დამოუკიდებელი სახელმწიფო პროექტის სახე ან ისეთი გამოცდილი სხვადასხვა პოლიტიკურ სისტემებში და მოქნილი ინსტიტუციის სახე როგორსაც მიზნობრივი-პროგრამა წარმოადგენს. ამ ჩამონათვლიდან ნებისმიერის არჩევის შემთხვევაში მისთვის კრიტიკული მნიშვნელობის იქნება, რომ ამ ორგანიზაციას ჰყავდეს ერთი ხელმძღვანელი და იმავდროულად პასუხისმგებელი პირი; ასევე კრიტიკული მნიშვნელობის იქნება, რომ მის სტრუქტურაში მოქნილად იყოს შერწყმული ყველა ეროვნული სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულება (უნივერსიტეტების ჩათვლით) და არა მხოლოდ ცალკეული ექსპერტები (ამის გადაუდებელი აუცილებლობა არსებობს იმის გამო, რომ ფენომენი, რომელსაც ჩვენ ამ სტატიაში ვიხილავთ სინამდვილეში გაცილებით ინტერდისციპლინარულია თავისი არსით და საზოგადოების პრაქტიკაზე ზემოქმედებით, ვიდრე სხვა, ეკონომიკური, თეორიების და პრაქტიკების წიაღში აღმოცენებული და იქიდან, სრულიად საზოგადოებრივ მოვლენად, გადაქცეულ სხვა ფენომენი. დღეს უკვე თამამად შეიძლება ითქვას, რომ ის თავისი პრობლემურობით და მნიშვნელოვნობით იმავე ადგილზე მაინც არის, როგორზეც უკვე დიდი ხანია მოიაზრება შრომის (დასაქმების, უმუშევრობის) ეკონომიკური კატეგორია და პრაქტიკა. ასევე კრიტიკული მნიშვნელობის ელემენტია, მართ-

ვის საჭიროებებიდან გამომდინარე, ცოდნის მონაცემთა ბაზის შექმნა და მისი პერმანენტული სრულყოფა, რომელიც საბოლოო ჯამში უნდა გარდაიქმნას ინფლაციის საექსპერტო სისტემად და საბოლოოდ ჩამოყალიბდეს ავტომატურ წინმსწრებ რეჟიმში მაუწყებელ ნაწილობრივ ავტომატურ დიაგნოსტიკურ ხელოვნურ ინტელექტზე დაფუძნებულ მართვის კომპიუტერულ სისტემად. ეს სისტემა ექსპერიმენტალური კვლევების პლატფორმა გახდება, რომელზეც შესაძლებელი იქნება, ყველა ზემოთ ჩამოთვლილი, მიუხედავად შთამბეჭდავი მოცულობისა, მაინც არასრულყოფილი და მნიშვნელოვანი დანაკლისებით (აქ საკმარისია გავისენოთ მაგალითად ლუდვიგ ფონ მიზესის დოქტრინები, იანოშ კორნაის ორდონიანი მიდგომა, ყოფილი საბჭოთა კავშირისთვის დამახასიათებელი სასაქონლო დეფიციტში გამოვლენილი ფარული ინფლაცია და სხვა უახლესი და არცთუ ისე შორეულ წარსულში შექმნილი თეორიები, მოდელები და მათ ბაზაზე განხორციელებული პრაქტიკები და პოლიტიკები) წარმოდგენილი კონცეფციების, ინსტრუმენტების, მოდელების ან/და მათი ნებისმიერი კომბინაციების სისტემატური ანალიზი და ახალი თეორიების, მოდელების, პრაქტიკების და პოლიტიკების გენერირება. როგორც ცნობილია ასეთი კომპიუტერული სისტემის შექმნის პროცესი სხვა სიკეთესთან ერთად სისტემის მაორგანიზებელ-წარმომქნელ როლსაც ითამშებს და ერთმანეთთან შეადუღაბებს მართვის მთლიანი სისტემის ცალკეულ კომპონენტებს. ის შექმნის ინფლაციის მართვის საჯაროობის მომსახურების მატერიალურ წინაპირობასაც და გამოყენებული იქნება ინფლაციის სამოქალაქო საზოგადოების მხრიდან მონიტორინგის ინსტიტუტის შესაქმნელად. ამ სისტემის არსებობა

სხვადასხვა ინტერესთა ჯგუფებს და სოციალურ ფენებს მისცემს საშუალებას მიმართონ მას, როგორც ადამიანური ფაქტორის ნეგატიური მხარეებისგან განთავისუფლებულ, მიუკერძოებელ ავტორიტეტს, ინტერაქტიური, პირდაპირი წვდომის რეჟიმში. საჯაროობისთვის და შედეგად ინფლაციის არაბიფურკაციული მართვისთვის ამ კომპიუტერული სისტემის ასევე ერთ-ერთი უდიდესი ღირებულება იმაშიც იჩენს თავს, რომ მისი ლინგვისტური უზრუნველყოფის შექმნის დროს შეიქმნება ჩვენი განხილვის საგანთან დაკავშირებული თეზაურუსი, რომელიც მთელს საზოგადოებას შესთავაზებს საერთო, ვერიფიცირებულ ოპერიაციონალურ საკომუნიკაციო ტერმინოლოგიას, რაც ესოდან კრიტიკული მნიშვნელობისაა ინფლაციის მეცნიერული მართვისთვის, რომელიც დღეს პირველ, გაუბედავ, ნაბიჯებს დგამს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. ბარათაშვილი ე. და სხვები, სტრატეგიული მენჯმენტი, თბილისი, 2013, 434 გვ.
2. როდე ე., ბანკები, ბირჟები და სავალუტო ოპერაციები კაპიტალისტურ ქვეყნებში, სრულიად საქართველოს რუსთაველის საზოგადოება, გამომცემლობა „სარანგი“, ქუთაისი, 1993. 436 გვ.
3. Friedman M., Inflation and Unemployment: Nobel lecture, 1977, Journal of Political Economy, Vol. 85, pp. 451-472;
4. Samuelson P., Solow R., Analytical Aspects of Anti-inflation Policy, American Economic Review, 1960, May, pp. 177-194;
5. Чалых Е.В. Показатели инфляции. Теория и практика функционирования финансовой и денежно-кредитной системы России, материалы международной научно-практической конференции, Воронеж, 2009г. – С. 210-214.